Valiokunnan lausunto MmVL 18/2018 vp─ U 67/2018 vp

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 508/2014 kumoamisesta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 508/2014 kumoamisesta (U 67/2018 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- neuvotteleva virkamies Timo Halonen, maa- ja metsätalousministeriö
- neuvotteleva virkamies Penina Blankett, ympäristöministeriö
- tutkija Tapani Pakarinen, Luonnonvarakeskus
- kalastusbiologi Malin Lönnroth, Kalatalouden Keskusliitto
- toimitusjohtaja Kim Jordas, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- WWF Suomi

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Pääasiallinen sisältö

Euroopan komissio antoi 12 päivänä kesäkuuta 2018 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 508/2014 kumoamisesta [KOM(2018) 390 lopullinen] (jäljempänä meri- ja kalatalousrahasto). Ehdotetulla rahastolla korvattaisiin nykyinen Euroopan meri- ja kalatalousrahasto ja se muodostaisi EU:n meri- ja kalastuspolitiikan rahoitusvälineen rahoituskehyskaudella 2021–2027. Asetusehdotus täydentää komission 2 päivänä toukokuuta 2018 hyväksymää ehdotusta neuvoston asetukseksi vuosia 2021–2027 koskevaksi monivuotiseksi rahoituskehykseksi.

Valmis
5.1

Valiokunnan lausunto MmVL 18/2018 vp

Ehdotuksen mukaan uusi Euroopan meri- ja kalatalousrahasto rakentuu neljälle painopistealueelle, jotka ovat: 1) kestävän kalastuksen ja meriluonnonvarojen suojelun edistäminen, 2) myötävaikuttaminen ruokaturvallisuuteen kilpailukykyisen ja kestävän vesiviljelyn ja markkinoiden kautta, 3) sinisen talouden kasvun mahdollistaminen ja menestyvien rannikkoalueiden edistäminen sekä 4) kansainvälisen merien hallinnoinnin vahvistaminen ja turvallisesti, puhtaasti ja kestävästi hallinnoitujen merien hoitaminen. Nykyisin vastaavia meri-ja kalastuspolitiikan toimenpiteitä rahoitetaan Euroopan meri-ja kalatalousrahastosta 2014–2020.

Jäsenmaiden käyttöön, ns. jaettuun hallinnointiin ehdotetaan varattavaksi 5,311 miljardia euroa ja se kohdennetaan yllä mainittuihin neljään painopistealueeseen sekä tekniseen tukeen.

Ehdotuksessa määritetään jokaiselle unionin painopistealueelle ns. tukialueet (areas of support), joiden mukaisesti jäsenmaat voivat suunnata rahoitusta kansallisesti. Nykyisellä ohjelmakaudella on määritelty tarkkarajaisesti rahoitettavat toimenpiteet ja niihin liittyvät yksityiskohtaiset ehdot. Perustelujen mukaan uusi ehdotus olisi joustavampi ja mahdollistaisi enemmän kansallista liikkumavaraa. Jäsenvaltiot määrittelisivät itse toimenpideohjelmassa tarpeelliset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Ehdotuksen artikloissa määritellyt tukialueet vaikuttavat kuitenkin varsin tarkkaan määritellyiltä toimenpiteiltä ja on epäselvää kuinka paljon ne mahdollistavat kansallista soveltamista.

Rahaston ensimmäisen painopisteen eli kestävän kalastuksen ja meriluonnonvarojen suojelun alueella rahoitusta voitaisiin myöntää rajoitetusti nuoren kalastajan ensialuksen ostoon, kalastusaluksen moottorin vaihtoon, kalastuksen pysyvään lopettamiseen liittyviin toimiin eli ns. romutustukiin, poikkeuksellisista syistä kalastuksen rajoittamisesta aiheutuviin kompensaatioihin sekä meriluonnonvarojen suojeluun ja ennallistamiseen liittyviin toimiin. Nämä tukimuodot olisivat mahdollisia myös sisävesillä, pois lukien alusten romutustuki ja kalastuksen rajoittamista koskevat kompensaatiot. Lisäksi kalastuksen painopisteestä voidaan rahoittaa viranomaistoimenpiteitä kalastuksen valvontaan ja kalataloustietojen keruuseen liittyen. Valvontaan ja tietojen keruuseen liittyvät tukimahdollisuudet säilyisivät ennallaan. Aikaisempaan verrattuna valvonnalle ja tiedonkeruulle ei asetettaisi korvamerkittyä rahoitusta, vaan jäsenmaan tulisi kohdentaa vähintään 15 prosenttia ohjelman EU-rahoituksesta näihin viranomaistoimenpiteisiin. Ensimmäinen painopiste sisältää myös vaatimuksen pienimuotoisen rannikkokalastusta koskevan toimintasuunnitelman (action plan) tekemisestä mutta jää epäselväksi voidaanko toimintasuunnitelmassa määriteltyjä toimenpiteitä rahoittaa meri- ja kalatalousrahastosta.

Ensimmäinen painopiste sisältää säännökset myös Euroopan unionin syrjäisimmillä alueilla aiheutuvien lisäkustannusten korvaamisesta. Korvausjärjestelmä perustuu neuvoston asetukseen (EY) N:o 791/2007 ja se koskee Azorien, Madeiran, Kanariansaarten, Guadalupen, Ranskan Guyanan, Réunionin Martinquen, Mayotten ja Saint-Martinin tuottajien tiettyjä tuotteita.

Nykyisellä ohjelmakaudella käytössä olevista kalastuksen tukimuodoista vaikuttaisi poistuvan muun muassa hylkeiden ja merimetsojen aiheuttamien vahinkojen kompensointi, hylkeenkestävien pyydysten ja valikoivien pyyntimenetelmien investointituet, innovointiin, neuvontapalveluihin, erilaisiin verkostoihin sekä toiminnan monipuolistamiseen liittyvät tukimuodot. On kuitenkin mahdollista, että edellä mainitut tukimuodot ovat osin tai kokonaan mahdollisia, mutta asetu-

sehdotus on tältä osin hyvin tulkinnanvarainen. Uusien kalasatamien, purkupaikkojen ja kauppahallien rahoittaminen on yleisten periaatteiden myötä kielletty.

Ehdotuksen toinen painopiste koskee kilpailukykyistä ja kestävää vesiviljelyä ja markkinoita. Ehdotus poistaisi suorat investointituet vesiviljelyn tuotannollisilta investoinneilta eli kasvuun ja ympäristötehokkuuden parantamiseen liittyviltä toimenpiteiltä. Näitä voitaisiin jatkossa edistää ainoastaan rahoitusinstrumenttien eli laina- ja korkotukivälineiden avulla. Jalostusta voidaan tukea ainoastaan rahoitusinstrumenttien kautta. Vesiviljely- ja kalastustuotteiden markkinointia koskevat tukimahdollisuudet säilyisivät nykyisellään. Ehdotus ei mainitse lainkaan vesiviljelyyn ja kalanjalostukseen liittyvien tutkimus- ja innovaatiotoimenpiteiden rahoitusmahdollisuuksia, joten on mahdollista, että ne poistuisivat toimenpidevalikoimasta.

Ehdotuksen kolmas painopistealue on sinisen talouden kasvun mahdollistaminen ja menestyvät rannikkoalueet. Rahoitusta voitaisiin kohdentaa paikallisten talouksien ja yhteisöjen kestävään kehittämiseen yhteislähtöisen paikallisen kehittämisen avulla. Yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen on tarkemmin määritelty yleisasetuksessa. Tässä rahastoasetuksessa suunnataan paikallista kehittämistä sinisen talouden mahdollisuuksien hyödyntämiseen. Toinen tukialue liittyy mereen liittyvän tiedon keräämisen ja käytön edistämiseen. Painopisteen molemmat tukialueet ovat sisältyneet nykyisen rahaston toimenpidevalikoimaan. Muutoksena on se, että yhteislähtöisen paikallisen kehittämisen toimenpiteitä ei ole rajattu niin tarkasti kuin nykyisessä asetuksessa, vaan ne kohdistuvat laajemmin sinisen talouden mahdollisuuksien hyödyntämiseen. Neljäs painopistealue liittyy kestävästi hallinnoituihin merialueisiin. Tämän puitteissa olisi mahdollista rahoittaa merialueen valvontaa sekä rannikkovartioston suorittamia toimenpiteitä. Nykyisellä rahoituskaudella meripolitiikan rahoitusta ei ole määritelty näin tarkkarajaisesti ainoastaan mereen liittyvän tiedon keräämiseen, merialueen valvontaan ja rannikkovartioston suorittamiin toimenpiteisiin. Lisäksi nykyisin meripolitiikkaan on korvamerkitty rahoitus, jota jäsenmaa ei voi muuttaa. Ehdotuksen mukaan jäsenmaa voisi jatkossa vapaasti kohdentaa rahoitusta kalastus- ja meripolitiikan tavoitteiden edistämiseen liittyen, pois lukien kalastuksen valvonnan ja kalataloustietojen keruu, johon sovelletaan 15 prosentin vähimmäismäärää sekä alusten romutustuen ja kalastuksen tilapäisen keskeyttämisen toimia, joiden yhteenlaskettu enimmäismäärä on 6 miljoonaa euroa tai 10 prosenttia jäsenmaan EU-rahoituksesta.

Komission suoraan hallinnoima rahamäärä olisi 829 miljoonaa euroa ja se kohdennettaisiin vastaavien neljän painopistealueen mukaisesti. Ensimmäisessä painopistealueessa komission hallinnoimaa rahoitusta käytetään yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden edistämiseen mm. tieteellisen neuvon ja tiedon hyödyntämisen edistämiseen kalavarojen hallinnoinnissa ja päätöksen teossa, yhteisön kalastuksen valvonnan kehittämiseen, neuvoa-antavien toimikuntien työskentelyyn sekä kansainvälisten organisaatioiden vapaaehtoisiin avustuksiin, jotka liittyvät yhteiseen kalastuspolitiikkaan. Nämä ovat vastaavia rahoituskohteita kuin nykyisellä rahoituskaudella. Uutena rahoituskohteena tulisi puhtaiden ja terveiden merialueiden edistäminen sekä Euroopan muovistrategian toimeenpanon edistäminen.

Toisen painopistealueen osalta komission rahoitusta voisi käyttää kalastus- ja vesiviljelytuotteiden markkinatietouden parantamiseen. Tämä olisi jatkoa nykyisellä rahoituskaudella komission käynnistämään kalastustuotteiden seurantaan (The European Market Observatory for fisheries and aquaculture).

Kolmannessa painopistealueessa rahoitusta kohdennetaan yhteisön meripolitiikan ja sinisen talouden kestävään edistämiseen. Tästä voidaan rahoittaa muun muassa sinisen talouden edistämistä, merialuesuunnittelun toteuttamista, meriallaskohtaisten strategioiden ja yhteistyön edistämistä, tutkimuksen ja innovaatioiden edistämistä sinisen talouden alueella sekä meriosaamisen kehittämistä.

Neljännestä painopistealueesta rahoitettaisiin merialueiden valvontaan ja turvallisuuteen liittyviä toimenpiteitä sekä merialueiden kansainvälistä hallinnointia. Rahoitusta voitaisiin käyttää mm. tiedon vaihtoon sekä rannikkovartiostojen ja muiden virastojen yhteistyön edistämiseen. Lisäksi rahoitusta voitaisiin suunnata kansainvälisen yhteistyön lisäämiseen merialueiden tutkimuksessa ja siihen liittyvän tiedon hyödyntämisessä, EU:n ja muiden merialueiden toimijoiden kumppanuuksien edistämiseen, kansainvälisen yhteistyön edistämiseen liittyen Yhdistyneiden kansakuntien merilakiin ja kestävän kehityksen agendan tavoitteiden edistämiseen sekä kansainvälisten organisaatioiden vapaaehtoisiin avustuksiin, jotka liittyvät merialueiden hallinnointiin.

Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä vuotuisen työohjelman, jossa kuvataan komission hallinnoiman rahoituksen käyttökohteet neljän painopistealueen mukaisesti. Tämä vastaisi nykyistä käytäntöä komission rahoituksen hallinnoinnissa

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti asetusehdotuksen tavoitteisiin. Suomi kannattaa rahaston jatkuvuutta ja sen kohdistamista EU:n yhteisen kalastuspolitiikan sekä yhdennetyn meripolitiikan tavoitteiden edistämiseen. Rahaston tavoitteet kestävän kalastuksen ja meriluonnonvarojen suojelun, kilpailukykyisen ja kestävän vesiviljelyn ja jalostuksen sekä sinisen talouden ja rannikkoalueiden menestyksen edistämiseen ovat Suomen näkökulmasta kannatettavia.

Valtioneuvosto pitää oikeansuuntaisena asetusehdotuksen tavoitteissa kuvattua pyrkimystä yksinkertaistaa rahaston hallinnointia ja siirtymistä tarkasti määritellyistä toimenpiteistä kohti tulosperusteista hallinnointia. Tämä mahdollistaisi rahoitettavien toimenpiteiden määrittämisen kansallisista lähtökohdista kestävän kalatalouden kilpailukyvyn parantamiseksi ja meripolitiikan tavoitteiden edistämiseksi. Komission ehdotus poikkeaa monelta osin kuitenkin tästä periaatteesta. Monet tukialueet (”areas of support”) sisältävät käytännössä yksityiskohtaisia poissulkevia tukikelpoisuussääntöjä, joissa on kuvattu tarkasti, mihin rahoitusta voidaan myöntää. Tämä on ristiriidassa joustavan tulosperusteisen lähestymistavan kanssa. On tärkeää, että asetuksessa määritetään selkeästi tavoitteet ja niiden rahoittamiseen liittyvät reunaehdot. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että rahoitusta voidaan kohdentaa kansallisten erityispiirteiden mukaisesti kansallisesti keskeisten kalatalouden tavoitteiden, kalatalouteen liittyvien ympäristötavoitteiden sekä kansallisen meripolitiikan edistämiseen.

Valtioneuvostolle on tärkeää varmistaa hylje- ja merimetso-ongelman ratkaisemiseen riittävät työvälineet. Tämä tarkoittaa erityisesti mahdollisuutta tukea valikoivien ja hylkeen kestävien pyydysten sekä karkottimien kehitystyötä sekä niiden käyttöönottoon liittyviä investointeja sekä korvata hylkeiden ja merimetsojen kalastukselle aiheuttamia vahinkoja. Pienimuotoisen kalastuksen jatkuvuuden turvaamiseksi tarvitaan riittävät rahoitusmahdollisuudet erityisesti kalastuksen kannattavuuden parantamiseen ja uusiutumiseen. Tällaisia toimia ovat muun muassa kalasta-

jien saaliin arvon lisäämiseen liittyvät toimet, työergonomian parantaminen sekä kalasatamien ja maihintuontipaikkojen kehittäminen. Kalastuksen tukitoimien osalta Suomen kannalta on erityisen tärkeää, että sisävesi- ja talvikalastusta voidaan tukea samoin ehdoin kuin merialueen kalastusta.

Kalatalouden ympäristötoimenpiteiden rahoitusmahdollisuuksien tulee olla laajat ja niiden avulla on pystyttävä tukemaan kalavarojen tilaa parantavia toimenpiteitä ja edistämään kalojen luontaista lisääntymistä. Myös kalatalouselinkeinon kielteisten ympäristövaikutusten vähentämiseen tähtäävien toimenpiteiden tulee olla laajasti rahoitusmahdollisuuksien piirissä. Suomen kannalta on tärkeä varmistaa, että sisävesien ympäristötoimenpiteitä voidaan tukea vastaavin ehdoin kuin vastaavia merialueen toimenpiteitä.

Valtioneuvosto kannattaa rahoitusinstrumenttien eli lainamuotoisten työkalujen käyttöönottoa. Suorien tukien myöntämisen tulee olla mahdollista erityisesti uusien innovaatioiden kokeilussa ja käyttöönotossa sekä kasvutoimenpiteiden tukemisessa koko kalatalouden arvoketjussa.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että tutkimuksen ja kehittämisen rahoitusmahdollisuudet ovat mahdollisimman laajat mahdollistaen uusien innovaatioiden syntymisen ja käyttöönoton koko kalatalouden arvoketjussa ja kalatalouden ympäristötoimenpiteissä. Uudet innovaatiot ja niiden käyttöönottoon liittyvien investointien tukeminen ovat keskeinen tekijä tavoiteltaessa EU:n kalatalouden kilpailukyvyn parantumista.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä meripolitiikan rahoituksen säilymistä jäsenmaiden käytössä ja että sitä voidaan suunnata kansallisesti keskeisten tavoitteiden edistämiseen. Meripolitiikassa ehdotuksessa esitetyt käyttökohteet ovat kannatettavia, mutta niiden osalta on tärkeä varmistaa, etteivät kuvatut toimenpiteet ole poissulkevia ja että toimenpiteet hyödyttävät aidosti sinisen talouden edellytyksiä kansallisella tasolla.

Komission ehdotusten rahoituksen mitoitukseen otetaan kantaa erikseen osana rahoituskehysneuvottelujen kokonaisuutta.

Valtioneuvosto pitää hyvänä komission hallinnoiman rahoituksen suuntaamista yhteisen kalastuspolitiikan ja yhdennetyn meripolitiikan tavoitteisiin. Tämä edistää horisontaalisten ja kansainvälisten kalastus- ja meriasioiden käsittelyä ja nopeuttaa siten EU:n tärkeiden tavoitteiden saavuttamista.

Valtioneuvosto katsoo, että komissiolle siirrettävää toimivaltaa koskevien valtuutussäännösten tulee olla riittävän täsmällisiä ja tarkkarajaisia ja säädösvallan siirron ajallisesti rajattua. Komissiolle ei tule siirtää toimivaltaa ehdotuksen sisällön keskeisistä osista. Valinta delegoidun säädösvallan siirron ja täytäntöönpanomenettelyn välillä tulee olla perusteltu ja delegoituja säädöksiä voidaan käyttää vain yleisesti sovellettavien sitovien säädösten antamista varten.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta toteaa, että komission ehdotuksella Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta ja asetuksen (EU) N:o 508/2014 kumoamisesta korvattaisiin nykyinen Euroopan meri- ja kalatalousrahasto ja se muodostaisi EU:n meri- ja kalastuspolitiikan rahoitusvälineen rahoituskehyskaudelle 2021—2027. Asetusehdotus täydentää komission ehdotusta neuvoston asetukseksi vuosia 2021—2027 koskevaksi monivuotiseksi rahoituskehykseksi.

Valiokunta pitää kannatettavana rahaston jatkuvuutta ja sen kohdistamista EU:n yhteiseen kalastuspolitiikkaan sekä meripolitiikan tavoitteiden edistämiseen. Rahaston tavoitteet kestävästä kalastuksesta ja meriluonnonvarojen suojelusta, kilpailukykyisestä ja kestävästä vesiviljelystä ja jalostuksesta sekä sinisen talouden ja rannikkoalueiden menestyksen edistämisestä ovat tärkeitä.

Komission ehdotuksen tavoitteiden mukainen pyrkimys yksinkertaistaa rahaston hallinnointia ja siirtyä tarkasti määritellyistä toimenpiteistä kohti tulosperusteista hallinnointia on kannatettava. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että komission ehdotus on yksityiskohtaisuudessaan monelta osin ristiriidassa tämän periaatteen kanssa. Valiokunta katsookin valtioneuvoston tavoin, että rahoitus tulee voida kohdentaa kansallisten erityispiirteiden mukaisesti kansallisesti keskeisten kalatalouden tavoitteiden, kalatalouteen liittyvien ympäristötavoitteiden ja kansallisen meripolitiikan edistämiseen.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että nykyisellä ohjelmakaudella käytössä olevista kalastuksen tukimuodoista ovat mahdollisesti poistumassa hylkeiden ja merimetsojen aiheuttamien vahinkojen kompensointi, hylkeenkestävien pyydysten ja valikoivien pyyntimenetelmien investointituet ja innovointiin, neuvontapalveluihin, erilaisiin verkostoihin sekä toiminnan monipuolistamiseen liittyvät tukimuodot. Maa- ja metsätalousvaliokunta pitää välttämättömänä, että valtioneuvosto asetusehdotuksen jatkokäsittelyssä varmistaa, ettei hylje- ja merimetso-ongelmiin liittyviä tukimuotoja suljeta rahaston ulkopuolelle. Tämä on ensiarvoisen tärkeää rannikkokalastuksen elinvoimaisuuden ja kehittymisen kannalta sekä siksi, ettei vastakkainasettelua kalastajien ja edellä mainittujen eläinlajien välillä entisestään kärjistetä. Valiokunta korostaa lisäksi, että pienimuotoisen kalastuksen jatkuvuuden turvaamiseksi tarvitaan riittävät rahoitusmahdollisuudet erityisesti kalastuksen kannattavuuden parantamiseen ja uusiutumiseen. Tällaisia toimia ovat kalastajien saaliin arvon lisäämiseen liittyvät toimet, työergonomian parantaminen sekä kalasatamien ja maihintuontipaikkojen kehittäminen. Kalastuksen tukitoimien osalta on tärkeää, että sisävesi- ja talvikalastusta voidaan tukea samoin ehdoin kuin merialueen kalastusta.

Valiokunta katsoo, että kalatalouden ympäristötoimenpiteiden rahoitusmahdollisuuksien on oltava laajat ja niiden avulla on pystyttävä tukemaan kalavarojen tilaa parantavia toimenpiteitä ja edistämään vaelluskalojen luontaista lisääntymistä vesipuitedirektiivin ja vesienhoitosuunnitelmien mukaisesti. Myös kalatalouselinkeinon kielteisten ympäristövaikutusten vähentämiseen tähtäävien toimenpiteiden on oltava laajasti rahoitusmahdollisuuksien piirissä, ja tärkeää on lisäksi, että sisävesien ympäristötoimenpiteitä voidaan tukea samoin ehdoin kuin merialueen kalastusta.

Lopuksi valiokunta toteaa, että komission ehdotus poistaisi suorat investointituet kokonaan vesiviljelyn tuotannollisilta investoinneilta ja jalostuksen investoinneilta eli kasvuun ja ympäristötehokkuuden parantamiseen tähtääviltä toimenpiteiltä. Näitä voitaisiin jatkossa edistää ainoastaan rahoitusinstrumenttien eli laina- ja korkotukivälineiden avulla. Lisäksi on epäselvää, voidaanko rahastosta jatkossa rahoittaa vesiviljelyn ja kalanjalostuksen tutkimus- ja kehittämistoimia. Valiokunta pitää rahoitusmahdollisuuksien laajuutta tältäkin osin tärkeänä ja korostaa, että suorien tukien myöntämisen tulee olla mahdollista erityisesti uusien innovaatioiden kokeilussa ja käyttöönotossa sekä kasvutoimenpiteiden tukemisessa koko talouden arvoketjussa. Lisäksi tutkimuksen ja kehittämisen rahoitusmahdollisuuksien on oltava mahdollisimman laajat uusien innovaatioiden syntymisen ja käyttöönoton mahdollistamiseksi ja sitä kautta kalatalouden kilpailukyvyn parantamiseksi.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 18.10.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Pertti Hakanen kesk
jäsen Teuvo Hakkarainen ps
jäsen Hanna Halmeenpää vihr
jäsen Lasse Hautala kesk
jäsen Reijo Hongisto sin
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Mats Nylund r
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Arto Satonen kok
jäsen Tytti Tuppurainen sd
jäsen Harry Wallin sd
jäsen Eerikki Viljanen kesk
jäsen Peter Östman kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

istuntoasiainneuvos Miika Suves